

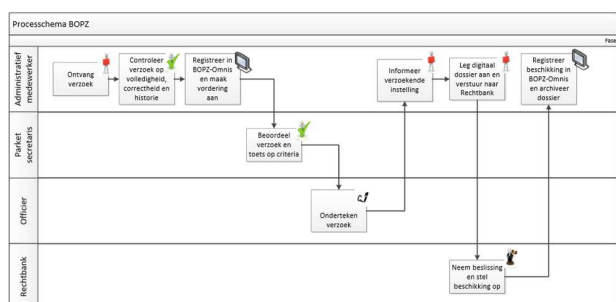
Werkinstructie Bopz

Handleiding voor de Bopz-medewerkers

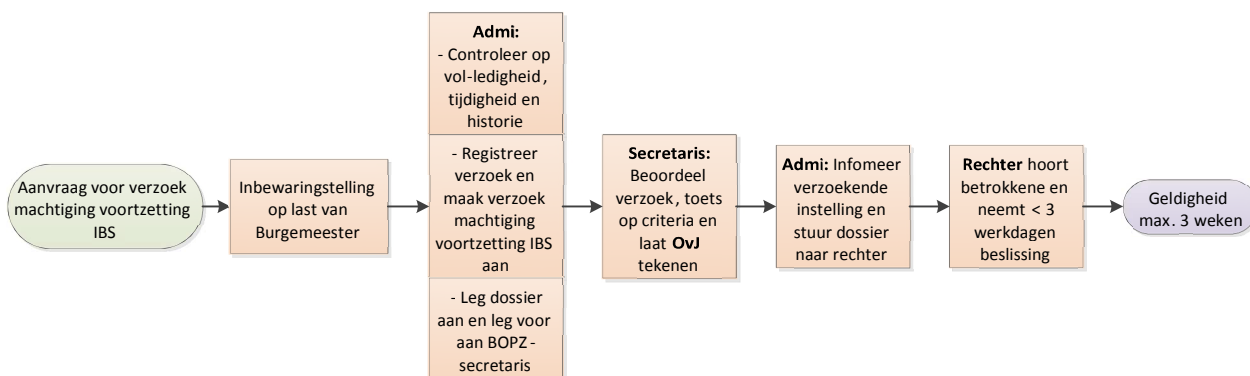
23 maart 2016

Inhoud

1. Inbewaringstelling (art. 20 t/m 31 wet Bopz)	3
2. Voorlopige machtiging (art. 2 t/m 14 wet Bopz)	10
3. Machtiging voortgezet verblijf (art. 15 t/m 19 wet Bopz)	19
4. Voorwaardelijke en nieuwe voorwaardelijke machtiging (art. 14a t/m 14g wet Bopz)	24
5. Rechterlijke machtiging op eigen verzoek (art. 32 t/m 34 wet Bopz)	31
6. Zelfbindingsmachtiging (art. 34a t/m 34p wet Bopz)	33
7. Verzoek rechterlijke beslissing ontslag/verlof (art. 45 t/m 49 wet Bopz)	37
8. Verzoek intrekken	39
9. Officier op Bopz zitting	41
10. Verzoek inzetten Bopz traject op initiatief van zaaksofficier gedurende lopende strafzaak	42

1. Inbewaringstelling (art. 20 t/m 31 wet Bopz)

Algemeen

De inbewaringstelling (IBS) is een spoedprocedure om iemand in een acute crisissituatie gedwongen op te kunnen nemen. Dit betekent dat er sprake is van onmiddellijk dreigend gevaar en er geen tijd is voor het aanvragen van een rechterlijke machtiging (RM). Het is de burgemeester die tot een IBS besluit. Als de officier vervolgens een verzoek machtiging voortzetting IBS bij de rechtbank heeft ingediend, kan de rechter vervolgens de last tot IBS bekrachtigen voor maximaal drie weken.

Voor wie?

- Personen die gestoord zijn in hun geestvermogens.
- Het ernstige vermoeden bestaat dat de stoornis de persoon gevaar doet veroorzaken.
- Het gevaar is zo onmiddellijk dreigend dat het verzoek voor een RM niet kan worden afgewacht.
- Het gevaar kan niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis worden afgewend.
- Betrokkene van 12 jaar of ouder geeft geen blijk van de nodige bereidheid tot opname (of bij opname in een verpleeg- of zwakzinnigeninrichting blijk geeft van verzet).

De burgemeester geeft de last tot IBS bij een schriftelijke beschikking (t.a.v een persoon die zich in zijn gemeente bevindt). Een geneeskundige verklaring is nodig. Binnen 24 uur moet betrokkene zijn opgenomen. Is dit niet het geval, dan kan de burgemeester een ziekenhuis bevelen betrokkene op te nemen (art. 24 wet Bopz). De burgemeester draagt er zorg voor dat betrokkene wordt bijgestaan door een raadsman. Dit uiterlijk binnen 24 uur vanaf het moment dat de beschikking wordt gegeven (art. 22 wet Bopz).

Bij de opneming ontvangen echtgenoot, de wettelijk vertegenwoordiger en de naaste familiebetrekkingen zo mogelijk een kennisgeving. Er volgt onverwijld een kennisgeving aan de inspecteur en de officier van justitie. Zo spoedig mogelijk ontvangen zij een afschrift van de beschikking en de geneeskundige verklaring (art. 26 wet BOPZ).

De officier van justitie besluit tot het wel of niet instellen van een verzoek bij de rechter tot voortzetting van de IBS. Dit besluit neemt de officier van justitie uiterlijk de dag na ontvangst van de stukken (art. 25 lid 2 wet Bopz 2 jo art 27 lid 1 wet Bopz). Bevoegd is de rechtbank waarin het opnemend psychiatrisch ziekenhuis is gelegen (art. 27 lid 3 wet Bopz).

De rechter beslist binnen drie dagen over de voortzetting van de IBS (art. 29 lid 3 wet Bopz). De rechter hoort betrokkene, bijgestaan door een raadsman. Hij laat zich zo mogelijk voorlichten door personen uit de naaste omgeving, de arts die de geneeskundige verklaring heeft opgemaakt en/of de instelling of psychiater die de betrokkene begeleidt (art. 29 lid 2 wet Bopz).

De geldigheidsduur van de machtiging tot voortzetting van de IBS is maximaal drie weken na haar dagtekening (art. 30 wet Bopz).

Het verblijf op grond van de voortzetting IBS kan maximaal zes weken duren (de beslistermijn van de rechtbank bij de geldigheidsduur meegerekend).

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt digitaal de volgende bescheiden:
 - Episode journaal.

- Beschikking van de burgemeester.
- Geneeskundige verklaring (art 21 wet Bopz).
- Indien nodig, een Varbanov verklaring. Als deze ontbreekt, zie punt 8 van deze procedure op pagina 6.

2. De Bopz administratie controleert aan de hand van het episodejournaal of voldaan is aan de termijnen.

Inbewaringstelling door Burgemeester	Uiterlijk verzonden (door burgemeester)	Uiterlijk ontvangen (door Parket)	Uiterlijk vorderen
maandag	Dinsdag	woensdag	donderdag
dinsdag	Woensdag	donderdag	vrijdag
woensdag	donderdag	vrijdag	maandag
donderdag	Vrijdag	maandag	dinsdag
vrijdag	Maandag	dinsdag	woensdag
zaterdag	Maandag	dinsdag	woensdag
zondag	Maandag	dinsdag	woensdag

3. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
4. De Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen en checkt of betrokkene voorkomt in het systeem Bopz Omnis.
 - Indien er reeds sprake is van een lopende voorlopige machtiging of machtiging voortgezet verblijf, wordt geen nieuwe verzoek machtiging voortzetting IBS ingediend.
 - Indien er sprake is van een lopende voorwaardelijke machtiging vervalt deze bij een door de burgemeester afgegeven last tot IBS (zie art. 14f sub c wet Bopz).
 - De Bopz administratie checkt of minder dan een jaar geleden een verzoek voor een machtiging voortzetting IBS of RM is ingetrokken of is afgewezen door de rechtbank. Zo ja, dan wordt een schermprint uit BOPZ Omnis bijgevoegd en de laatste intrekking of laatste afwijzende beschikking aan het dossier toegevoegd ten behoeve van de beoordeling door de parketsecretaris.
 - De Bopz administratie checkt of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de oude gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de gegevens worden gewijzigd conform de Basisregistratie Personen.
5. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) en ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
6. De Bopz administratie registreert het Burgerservicenummer (BSN) en de persoonsgegevens van betrokkene, zoals deze zijn opgenomen in het V&J Basisregistratieportaal, handmatig in het Bopz Omnis systeem.

NB. Indien betrokkene een gehuwde vrouw betreft, dient de meisjesnaam te worden ingevoerd in Bopz Omnis.

7. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de machtiging voortzetting inbewaringstelling worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
- Verklarende arts/psychiater.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Tijd geneeskundige verklaring.
 - Wel/geen verblijf in psychiatrisch ziekenhuis (altijd op ja bij IBS).
 - Opnemend ziekenhuis.
 - Datum beschikking burgemeester.
 - Tijdstip beschikking burgemeester.
 - Datum ontvangst stukken door Openbaar Ministerie.
 - Datum tenuitvoerlegging IBS.
 - Gemeente IBS.
8. Bij het registreren van voormelde gegevens checkt de Bopz administratie of:
1. Bij de burgemeestersbeschikking de juiste handtekening erop staat van de bevoegde burgemeester of wethouder (art. 20 lid 1 wet Bopz).
 2. Bij de burgemeesterbeschikking en de geneeskundige verklaring de tijden kloppen (de datum + tijd van de burgemeestersbeschikking moeten na de datum/tijd van de geneeskundige verklaring liggen, art 20 wet Bopz).
 3. Bij de burgemeesterbeschikking de naam van de gemeente is ingevuld.
 4. De geneeskundige verklaring is ondertekend door een psychiater: ☐ Zo ja, akkoord.
☐ Zo niet, dan vraagt de Bopz administratie een Varbanov verklaring op via een mail aan het aanvragende psychiatrische ziekenhuis (NB. binnen 24 uur na vrijheidsbeneming).

Toelichting:

Uit de jurisprudentie vloeit voort dat de aanwezigheid van een geestesstoornis gebaseerd moet zijn op "objective medical expertise". In Bopz-zaken betekent dit dat het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de geneeskundige verklaring moet zijn uitgevoerd door een hooggekwalificeerde (en onafhankelijke) arts die betrokkene voorafgaand aan het opstellen van de verklaring persoonlijk heeft onderzocht. Alleen bij spoedgevallen (inbewaringstelling) mag het ook een gewone arts zijn (art. 21 Wet Bopz).

Als de geneeskundige verklaring voor een inbewaringstelling is opgemaakt door een arts(-assistent) niet psychiater, dan wordt dit in beginsel geaccepteerd. Er dient dan wel zo mogelijk tevoren overleg te zijn met een (behandelend) psychiater en/of de huisarts (als de huisarts niet de aanvrager is) (art. 21 lid 2 Wet Bopz). Voorts is vereist dat een psychiater zo spoedig mogelijk na de opname de betrokkene dan ook nog zelf onderzoekt en een verklaring opstelt (de zogenaamde Varbanovverklaring). De met een last opgenomen patiënt moet binnen vierentwintig uur na opname worden gezien door een 'medical expert'. De bedoelde 24 uur omvatten alle dagen en uren, dus ook de nachtelijke uren alsmede zaterdag, zondagen en algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet," tenzij". (zie ECLI:NL:HR:2015:2747, Uitspraak, Hoge Raad (Civiele

kamer), 18 september 2015). De Varbanov verklaring moet vervolgens onverwijld worden nagezonden aan de burgemeester, het Openbaar Ministerie én de Rechtbank.

9. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek machtiging voortzetting inbewaringstelling in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokken verblijft.
10. De Bopz administratie slaat het verzoek machtiging voortzetting inbewaringstelling (1x) op ten behoeve van het digitale dossier. De Bopz administratie print dit verzoek (1) ter ondertekening door de officier.
11. De Bopz administratie vraagt de volgende informatie op en slaat deze op ten behoeve van het digitale dossier:
 - Een uittreksel uit het gezagsregister (bedoeld in art. 244 lid 1 BW), of
 - Een verklaring van de griffier van de sector kanton van de rechtbank dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat (art. 5 lid 4 wet Bopz), of
 - Een verklaring uit het curateleregister (art. 5 lid 5 wet Bopz), of
 - De beschikking waarbij het mentorschap is ingesteld (art. 5 lid 6 wet Bopz).
12. De Bopz administratie vraagt in gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals in het geval van dementerenden of mensen die zichzelf verwaarlozen) de volgende informatie op en slaat deze op ten behoeve van het digitale dossier:
 - Justitiële documentatie via JD online.
 - De meest recente pro justitia rapportages via JD online.
 - De meest recente reclasseringsrapportages via JD online.
 - Informatie uit de sociale omgeving van de persoon, zoals familie, indien en voor zover deze bekend is.
 - Informatie uit de registratiesystemen van de veiligheidshuizen, indien betrokkene daar reeds in een casusoverleg is besproken.
 - Politiemutaties (landelijk) van de afgelopen drie maanden.
NB. Indien en voor zover er geen politiemutaties van de afgelopen drie maanden zijn, worden de laatst aanwezige relevante politiemutaties door de politie aan het OM verstrekt.
13. De Bopz administratie maakt een digitaal dossiermapje aan met de vermelding van:
 - Naam betrokkene.
 - Geboortedatum.

- Patiëntnummer (het patiëntnummer wordt automatisch gegeneerd in Bopz Omnis).¹
14. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevantie informatie is bijgevoegd. Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie alsnog wordt toegevoegd.
 - Indien blijkt dat minder dan een jaar geleden een verzoek machtiging voortzetting IBS door de rechtbank is afgewezen, gaat de parketsecretaris de redenen van de afwijzing na (dit volgt uit de strekking van art. 27 jo art. 20 wet Bopz). Eventueel wordt in overleg met de officier geen nieuw verzoek ingediend.
 - Blijkt uit de geneeskundige verklaring of andere ter beschikking staande informatie dat er een relatie met een strafzaak is, dan stelt de BOPZ-secretaris de betrokkenen (zoals zaaks- c.q. zittingsofficier) op de hoogte en verstrekt desgewenst de laatste Bopz beschikking aan de zaaks- c.q. zittingsofficier.
 15. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
 16. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
 17. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek machtiging voortzetting IBS is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegeneerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
 18. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

Verzoek voortzetting IBS tegelijkertijd met verzoek VM

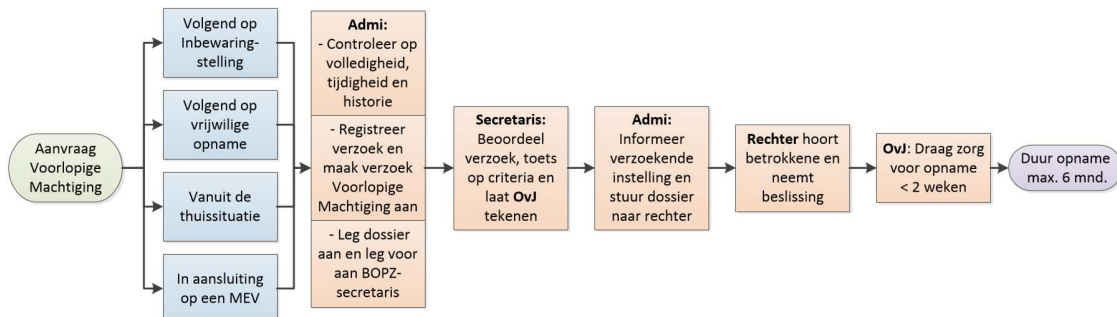
In de praktijk is geaccepteerd dat, tegelijk met een verzoek voortzetting IBS, ook een verzoek VM kan worden ingediend. Dat gebeurt met name als de betrokken behandelaren er aan twifelen of ter zitting het acute, dreigende gevaar nog voldoende aanwezig is c.q. onderbouwd kan worden.

¹ De rechtbank maakt een zaaknummer en rekestnummer aan.

In dat geval kan dus naast het verzoek voortzetting IBS, een verzoek VM ingediend worden. Voor dit verzoek dient een geneeskundige verklaring, afgegeven door de geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis waar betrokkene al met een last van de burgemeester is opgenomen, opgesteld te worden. Deze situatie valt nl. niet onder art. 31 wet Bopz (is alleen bestemd voor degene die met een machtiging voortzetting IBS is opgenomen) en het gaat ook niet om een vrijwillig opgenomen patiënt (want de patiënt is opgenomen met een last van de burgemeester). De geneeskundige verklaring hoeft alleen door de geneesheer-directeur te worden ondertekend indien betrokkene op het moment van uitschrijven in een algemeen psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen.

De rechter kan ter zitting beginnen met het behandelen van het meest geëigende verzoek (verzoek voorlopige machtiging als bedoeld in art. 2 Wet Bopz en verzoek voortzetting inbewaringstelling op de voet van art. 27 Wet Bopz; de rechter heeft de vrijheid om eerst het verzoek met de verste strekking te behandelen. De Wet Bopz verzet zich daar niet tegen, zie RvdW 2013/221 - Hoge Raad 01 februari 2013).

2. Voorlopige machtiging (art. 2 t/m 14 wet Bopz)

De voorlopige machtiging (VM) wordt in het dagelijks spraakgebruik ook wel RM genoemd. Dit is niet juist. RM is een verzamelbegrip. De voorlopige machtiging is de reguliere procedure om mensen die lijden aan een geestesstoornis en die een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving gedwongen op te nemen. Het is de weg voor de minder nijpende kwesties. Er is wat meer tijd om de noodzaak van een opname te beoordelen dan in geval van een IBS. De rechter heeft daardoor de gelegenheid verschillende betrokkenen 'te horen', met de bedoeling tot een beter gefundeerde afweging te komen. De rechter beslist zo spoedig mogelijk. Indien het verzoek betrekking heeft op een persoon die reeds in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, in ieder geval binnen drie weken (art. 9 lid 1 wet Bopz) na indiening van het verzoekschrift.

Na het verlenen van de VM moet opname binnen twee weken plaatsvinden. De officier van justitie kan een ziekenhuis verplichten de patiënt op te nemen (art. 10 wet Bopz).

De duur van de voorlopige machtiging is maximaal zes maanden (art. 10 lid 4 wet Bopz). Daarna volgt ontslag of verlenging (machtiging voortgezet verblijf). De verlenging geschiedt op verzoek van de officier van justitie tijdens de vijfde of zesde week voor het einde van de geldigheidsduur van de lopende machtiging (art. 17 wet Bopz).

Voor wie?

- Personen die gestoord zijn in hun geestvermogens.
- De stoornis doet de persoon gevaar veroorzaken.
- Het gevaar kan niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis worden afgewend.
- Betrokkene van 12 jaar of ouder geeft geen blijk van de nodige bereidheid tot opname (of bij opname in een verpleeg- of zwakzinnigeninrichting blijk geeft van verzet).

VM aanvragen, door wie?

- De officier van justitie op eigen initiatief ('ambtshalve' conform art. 6 lid 2 wet Bopz).

- De echtgenoot of degene die een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft met de patiënt (art. 4 wet lid 1 sub a Bopz).
- De ouders dan wel een van hen, voor zover zij niet van het gezag zijn ontheven of ontzet, en elk meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn (niet zijnde een ouder) en in de zijlijn tot en met de tweede graad. Dat wil zeggen geen schoonfamilie, maar wel directe ooms of tantes, kinderen, kleinkinderen, ouders, grootouders, broers of zusters (art. 4 wet lid 1 sub b Bopz).
- De voogd, de curator of de mentor van betrokkene (art. 4 wet lid 1 sub c Bopz).

Bij de voorlopige machtiging zijn er drie mogelijkheden:

1. Een voorlopige machtiging volgend op een machtiging voortzetting IBS (art. 20 jo 31 wet Bopz) of machtiging eigen verzoek (art. 32 jo 34 wet Bopz).
2. Een voorlopige machtiging voor iemand die vrijwillig is opgenomen in een BOPZ instelling (art. 2 wet Bopz).
3. Een voorlopige machtiging bij iemand die niet is opgenomen (verblijft nog thuis) of verblijft in een niet-BOPZ instelling (art. 2 wet Bopz).

In geval 1 en 2 is een geneeskundige verklaring afgegeven door de geneesheer-directeur van de Bopz-instelling nodig (respectievelijk art 16 en art 5 wet Bopz). In geval 3 is een geneeskundige verklaring, afgegeven door een onafhankelijk psychiater/arts voor verstandelijk gehandicapten/specialist ouderengeneeskunde nodig (art. 5 Wet Bopz).

Procedure variant I) Een voorlopige machtiging volgend op een machtiging voortzetting IBS

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de VM per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling, verpleeginrichting of zwakzinnigeninrichting. Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden bijgevoegd:
 - Aanbiedingsbrief.
 - Geneeskundige verklaring (art. 31 jo 16 wet Bopz).
 - Behandelplan (art. 31 jo art. 16 wet Bopz).
 - Wettelijke aantekeningen cf art. 37a wet Bopz (art. 31 jo art. 16 wet Bopz).
2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen en checkt of betrokkene voorkomt in het systeem Bopz Omnis.
 - De Bopz administratie checkt of minder dan een jaar geleden een verzoek voor een machtiging voortzetting IBS of RM is ingetrokken of is afgewezen door de rechtbank. Zo ja, dan wordt een schermprint uit BOPZ Omnis bijgevoegd en de

laatste intrekking of laatste afwijzende beschikking aan het dossier toegevoegd ten behoeve van de beoordeling door de parketsecretaris.

- De Bopz administratie checkt of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de oude gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de gegevens worden gewijzigd conform de Basisregistratie Personen.
4. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) en ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
5. De Bopz administratie controleert of voldaan is aan de termijnen.

Toelichting:

Wanneer een patiënt(e) een machtiging voortzetting IBS heeft gehad dan moet er vóór het verstrijken van deze machtiging voortzetting IBS een VM ingediend zijn door het OM bij de rechtbank (art. 31 lid 2 wet Bopz). Voorbeeld: Wanneer het verzoek machtiging voortzetting IBS is toegewezen tot 6 september 2016, dient uiterlijk op 5 september 2016 het verzoek VM te worden ingediend.

Indien het verzoek voor de VM tijdig (dus voor de expiratedatum van de lopende machtiging) is ingediend, maar de zitting is nog niet geweest, dan wordt het gedwongen verblijf van betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis na afloop van die expiratedatum voortgezet op grondslag van de voorafgaande machtiging tot de rechter een beslissing op de verzochte aansluitende machtiging heeft genomen (zie HR 28 oktober 1994, NJ 1995, 125 en 126, ECLI:NL:HR:1994:ZC1514). Dit geldt ook voor een tijdig ingediend verzoek MVV (en ook een MVV verzoek aansluitend op een art. 37 Sr maatregel).

Indien het verzoek voor de VM niet tijdig binnen is bij het OM, wordt het verzoek door de Bopz administratie wel ingediend bij de rechtbank. Over de te late indiening wordt de instelling vervolgens geïnformeerd per brief die per mail wordt verzonden. Hierbij wordt expliciet aangegeven dat patiënt - vanaf het verstrijken van de termijn van de voorafgaande machtiging voortzetting IBS - vrijwillig in de instelling verblijft. De instelling dient daarover de patiënt te informeren. De aan de instelling verzonden brief wordt door de BOPZ administratie opgeslagen in het digitale OM dossier. Zie HR 12-6-2009 ECLI:NL:HR:2009:BI6249: machtiging mag in dat geval niet voor langer worden verleend dan 6 maanden, gerekend vanaf de expiratedatum van de voortzetting IBS.

6. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de VM worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
- Verzoeker.
 - Instelling verzoek.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Verklarende arts/psychiater.
 - Wel/geen verblijf in psychiatrisch ziekenhuis (altijd op ja bij VM volgend op machtiging voortzetting IBS).
 - Instelling (is het opnemend psychiatrische ziekenhuis).

7. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:
- Is de geneeskundige verklaring volledig ingevuld? Zo niet, dan neemt de Bopz administratie daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.
 - Is de geneeskundige verklaring ondertekend door de geneesheer directeur of diens (door het bestuur van het psychiatrisch ziekenhuis aangewezen) waarnemer?

Toelichting:

Voor iemand die reeds op grond van een machtiging voortzetting IBS in een psychiatrische ziekenhuis verblijft, dient de geneesheer-directeur altijd de geneeskundige verklaring te ondertekenen; indien hij niet tevoren bij de behandeling was betrokken, mag de geneesheer-directeur ook het onderzoek van de patiënt doen; is hij wel bij de behandeling betrokken, dan zal een onafhankelijk psychiater het onderzoek moeten doen; die psychiater hoeft NIET te tekenen, de geneesheer-directeur wel (art. 5 lid 1 wet Bopz resp. art. 31 jo art. 16 jo art. 5 Bopz).

8. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek VM in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokken verblijft.
9. De Bopz administratie slaat het verzoek VM (1x) op ten behoeve van het digitale dossier. De Bopz administratie print dit verzoek (1) ter ondertekening door de officier.
10. De Bopz administratie checkt of de volgende informatie bij het voorafgaande verzoek machtiging IBS aan de rechtbank reeds zijn overgelegd:
- Een uittreksel uit het gezagsregister (bedoeld in art. 244 lid 1 BW), of
 - Een verklaring van de griffier van de sector kanton van de rechtbank dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat (5 art. lid 4 wet Bopz), of
 - Een verklaring uit het curateleregister (art. 5 lid 5 wet Bopz) of de beschikking waarbij het mentorschap is ingesteld (art. 5 lid 6 wet Bopz).
- Zo ja, dan behoeven deze stukken niet nogmaals bij dit opvolgende verzoek VM te worden bijgevoegd. Zo niet, dan worden deze stukken door de Bopz administratie opgevraagd en opgeslagen ten behoeve van het digitale dossier.
11. De Bopz administratie checkt of - in de gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals in het geval van dementerenden of mensen die

zichzelf verwaarlozen) - de volgende informatie bij het voorafgaande verzoek machtiging IBS aan de rechtbank is overgelegd:

- Justitiële documentatie via JD online.
- De meest recente pro justitia rapportages via JD online.
- De meest recente reclasseringsrapportages via JD online.
- Informatie uit de sociale omgeving van de persoon, zoals familie, indien en voor zover deze bekend is.
- Informatie uit de registratiesystemen van de veiligheidshuizen, indien betrokkene daar reeds in een casusoverleg is besproken.
- Politie mutaties (landelijk) van de afgelopen drie maanden.
NB: Indien en voor zover er geen politie mutaties van de afgelopen drie maanden zijn, worden de laatst aanwezige relevante politie mutaties door de politie aan het OM verstrekt.

Zo ja, dan behoeven deze stukken niet nogmaals bij dit opvolgende verzoek VM te worden bijgevoegd. Zo niet, dan worden deze stukken door de Bopz administratie opgevraagd en opgeslagen ten behoeve van het digitale dossier.

12. De Bopz administratie voegt het verzoek in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
13. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevante informatie is bijgevoegd. Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie alsnog wordt toegevoegd.
 - Indien een verzoek VM door de familie of voogd/curator/mentor wordt gedaan (zogenaamde art. 4-verzoeken), waarbij blijkt dat minder dan een jaar geleden een VM is afgewezen door de rechtbank, dan onderzoekt de BOPZ-secretaris of er sprake is van nieuwe feiten. Zo niet, dan dient de officier geen verzoek VM in (zie art. 6 lid 1 Bopz). (opmerking: dit geldt niet voor autonome verzoeken van de officier. De officier hoeft zich niet aan de eisen van art. 6 lid 1 wet Bopz te houden en mag, ook als er sprake is van de situatie van lid 1, alsnog het verzoek indienen).
 - Blijkt uit de geneeskundige verklaring of andere ter beschikking staande informatie dat er een relatie met een strafzaak is, dan stelt de BOPZ-secretaris de betrokkenen (zoals zaaks- c.q. zittingsofficier) op de hoogte en verstrekt desgewenst de laatste Bopz beschikking aan de zaaks- c.q. zittingsofficier.
14. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.

15. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
16. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek VM is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegeneerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
17. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

Procedure variant II en III Een voorlopige machtiging bij iemand die niet is opgenomen (verblijft nog thuis) of in een niet-BOPZ instelling is opgenomen (variant II) dan wel vrijwillig is opgenomen in een BOPZ instelling (variant III)

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de VM per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling, een verpleeginrichting of een zwakzinnigeninrichting. Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden bijgevoegd:
 - Aanbiedingsbrief.
 - Geneeskundige verklaring (art. 5 wet Bopz).
 - Bij variant II: afgegeven door een onafhankelijk psychiater/geriater/arts voor verstandelijk gehandicapten.
 - Bij variant III: afgegeven door de geneesheer-directeur. indien hij niet tevoren bij de behandeling was betrokken, mag de geneesheer-directeur ook het onderzoek van de patiënt doen; is hij wel bij de behandeling betrokken, dan zal een onafhankelijk psychiater het onderzoek moeten doen; die psychiater hoeft NIET te tekenen, de geneesheer-directeur wel.
2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen en checkt of betrokkene voorkomt in het systeem Bopz Omnis.
 - De Bopz administratie checkt of minder dan een jaar geleden een verzoek voor een machtiging voortzetting IBS of RM is ingetrokken of is afgewezen door de rechtbank. Zo ja, dan wordt een schermprint uit BOPZ Omnis bijgevoegd en de

laatste intrekking of laatste afwijzende beschikking aan het dossier toegevoegd ten behoeve van de beoordeling door de parketsecretaris.

- De Bopz administratie checkt of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de oude gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de gegevens worden gewijzigd conform de Basisregistratie Personen.
4. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) ten behoeve van het dossier.
5. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de VM worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
- Verzoeker.
 - Instelling verzoek.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Verklarende arts/psychiater.
 - Wel/geen verblijf in psychiatrisch ziekenhuis.
 - Instelling (is het opnemend psychiatrische ziekenhuis; naam psychiatrische ziekenhuis alleen invullen indien betrokkene reeds verblijft in een psychiatrische ziekenhuis).
6. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:
- Is de geneeskundige verklaring volledig ingevuld? Zo niet, dan neemt de Bopz administratie daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.
 - Is de geneeskundige verklaring ondertekend door een onafhankelijk psychiater en/of door de geneesheer directeur?

Toelichting:

Voor iemand die vrijwillig in een (Bopz aangemerkte) inrichting verblijft alsook voor iemand die reeds op grond van een machtiging voortzetting IBS in een psychiatrische ziekenhuis verblijft, dient de geneesheer-directeur altijd de geneeskundige verklaring te ondertekenen; indien hij niet tevoren bij de behandeling was betrokken, mag de geneesheer-directeur ook het onderzoek van de patiënt doen; is hij wel bij de behandeling betrokken, dan zal een onafhankelijk psychiater het onderzoek moeten doen; die psychiater hoeft NIET te tekenen, de geneesheer-directeur wel (art. 5 lid 1 wet Bopz resp. art. 31 jo art. 16 jo art. 5 Bopz).

7. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek VM in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokken verblijft.

8. De Bopz administratie voegt het verzoek in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
9. De Bopz administratie vraagt de volgende informatie op en slaat deze op ten behoeve van het digitale dossier:
 - Een uittreksel uit het gezagsregister (bedoeld in art. 244 lid 1 BW), of
 - Een verklaring van de griffier van de sector kanton van de rechtbank dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat (art. 5 lid 4 wet Bopz), of
 - Een verklaring uit het curateleregister (art. 5 lid 5 wet Bopz), of
 - De beschikking waarbij het mentorschap is ingesteld (art. 5 lid 6 wet Bopz).
10. De Bopz administratie vraagt in gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals in het geval van dementerenden of mensen die zichzelf verwaarlozen) de volgende informatie op en slaat deze op ten behoeve van het digitale dossier:
 - Justitiële documentatie via JD online.
 - De meest recente pro justitia rapportages via JD online.
 - De meest recente reclasseringsrapportages via JD online.
 - Informatie uit de sociale omgeving van de persoon, zoals familie, indien en voor zover deze bekend is.
 - Informatie uit de registratiesystemen van de veiligheidshuizen, indien betrokkene daar reeds in een casusoverleg is besproken.
 - Politiemutaties (landelijk) van de afgelopen drie maanden;
NB. Indien en voor zover er geen politiemutaties van de afgelopen drie maanden zijn, worden de laatst aanwezige relevante politiemutaties door de politie aan het OM verstrekt.
11. De Bopz administratie maakt een digitaal dossiermapje aan met de vermelding van:
 - Naam betrokkene.
 - Geboortedatum.²
 - Patiëntnummer (het patiëntnummer wordt automatisch gegeneerd in Bopz Omnis).³
12. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevante informatie is bijgevoegd. Zo niet, dan draagt

²

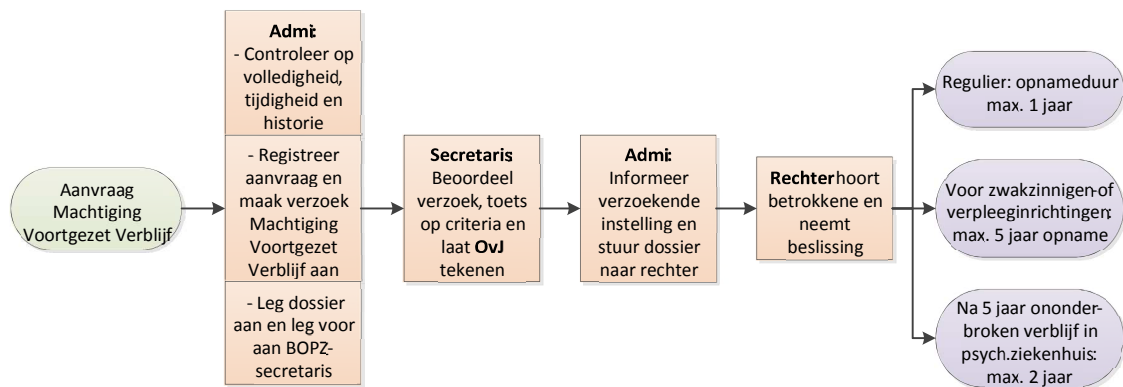
³ De rechtbank maakt een zaaknummer en rekestnummer aan.

de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie alsnog wordt toegevoegd.

- Indien een verzoek VM door de familie of voogd/curator/mentor wordt gedaan (zogenaamde art. 4-verzoeken), waarbij blijkt dat minder dan een jaar geleden een VM is afgewezen door de rechtbank, dan onderzoekt de BOPZ-secretaris of er sprake is van nieuwe feiten. Zo niet, dan dient de officier geen verzoek VM in (zie art. 6 lid 1 Bopz). (opmerking: dit geldt niet voor autonome verzoeken van de officier. De officier hoeft zich niet aan de eisen van art. 6 lid 1 wet Bopz te houden en mag, ook als er sprake is van de situatie van lid 1, alsnog het verzoek indienen).
- Blijkt uit de geneeskundige verklaring of andere ter beschikking staande informatie dat er een relatie met een strafzaak is, dan stelt de BOPZ-secretaris de betrokkenen (zoals zaaks- c.q. zittingsofficier) op de hoogte en verstrekt desgewenst de laatste Bopz beschikking aan de zaaks- c.q. zittingsofficier.

13. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
14. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
15. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegeneerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
16. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

3. Machtiging voortgezet verblijf (art. 15 t/m 19 wet Bopz)

De machtiging tot voortgezet verblijf (MVV) volgt op de voorlopige machtiging of een MVV of een strafrechtelijke plaatsing ex art. 37 Sr in een psychiatrisch ziekenhuis en heeft in beginsel een geldigheidsduur van maximaal een jaar (art. 17 lid 3 wet Bopz). Voor zwakzinnigeninrichtingen of verpleeginrichtingen kan de machtiging tot voortgezet verblijf worden verleend voor ten hoogste vijf jaar. jaar (art. 17 lid 4 wet Bopz). Verlening van een nieuwe machtiging is mogelijk als de gronden daartoe aanwezig zijn. Een herhaalde machtiging tot voortgezet verblijf is mogelijk als de gronden daartoe aanwezig zijn (art. 18 wet Bopz). Na een ononderbroken verblijf van vijf jaar in een psychiatrisch ziekenhuis kan een machtiging tot voortgezet verblijf worden verleend voor maximaal twee jaar (art. 19 wet Bopz). De rechter beslist binnen vier weken na het indienen van het verzoekschrift (art 17 lid 2 wet Bopz).

De MVV na strafrechtelijke plaatsing ex art 37 Sr

De strafrechter kan gelasten dat een persoon die een strafbaar feit heeft begaan voor de tijd van een jaar in een psychiatrisch ziekenhuis wordt geplaatst, indien het feit hem wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens niet kan worden toegerekend (art. 37 Sr.). In de uitvoering is deze strafrechtelijke maatregel hetzelfde als een civiele machtiging (RM). De geneesheer-directeur heeft hierover verder de regie, niet het openbaar ministerie. De art. 37 maatregel duurt in beginsel maximaal één jaar en vangt aan op het moment dat het vonnis of arrest onherroepelijk wordt. Na afloop van de strafrechtelijke last kan een machtiging tot voortgezet verblijf volgen (art. 51 lid 1 wet Bopz). Alle in dat verband in acht te nemen voorschriften (art. 15 t/m 17 Wet Bopz) zijn van toepassing. De interne rechtspositie van de wet Bopz is op deze categorie patiënten ook van toepassing.

MVV na geconverteerde (nieuwe) voorwaardelijke machtiging

Wanneer de patiënt(e) zich niet houdt aan de voorwaarden, kan de voorwaardelijke machtiging zonder tussenkomst van de rechter worden omgezet in een voorlopige

machtiging. Dit wordt conversie genoemd (art. 14d wet Bopz). Zie uitgebreider over de conversie p. 29 e.v.

De gedwongen opneming die hier op volgt, duurt niet langer dan de resterende geldigheidsduur van de voorwaardelijke machtiging (art. 14 d lid 2 Wet BOPZ). Betreft het een NVWM dan is de resterende geldigheidsduur van de VM nooit langer dan zes maanden (art. 14d lid 2 wet BOPZ). Het psychiatrisch ziekenhuis moet een afschrift van de conversiebeslissing naar de officier sturen (art. 14d lid 5 wet Bopz). De Bopz administratie voegt de conversiebeslissing toe bij het opvolgend verzoek.

Tenslotte moet gecheckt worden of de duur van de VM klopt (bij een geconverteerde NVWM duurt de VM niet langer dan zes maanden en let op de termijn bij conversie na expiratedatum (zie conversie, p. 29 e.v.).

Uitgaande van het feit dat er na een conversiebeslissing dus een voorlopige machtiging loopt, kan de instelling binnen de looptijd van die voorlopige machtiging twee vervolgmachtigingen verzoeken, een machtiging voorgezet verblijf of een voorwaardelijke machtiging.

NB: In Bopz Omnis zit een speciaal format voor verzoek MVV na een geconverteerde VM).

Voor wie? (art 15 wet BOPZ)

- Indien bij de betrokkene, de stoornis ook na verloop van de geldigheidsduur van de lopende machtiging nog aanwezig wordt geacht.
- De stoornis nog gevaar doet veroorzaken.
- Het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend.

MVV aanvragen, door wie?

- De officier van justitie op eigen initiatief ('ambtshalve' conform art. 16 lid 3 jo 6 lid 2 wet Bopz).
- De echtgenoot of degene die een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft met de patiënt (art. 16 lid 1 jo art 4 wet lid 1 sub a Bopz).
- De ouders dan wel een van hen, voor zover zij niet van het gezag zijn ontheven of ontzet, en elk meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn (niet zijnde een ouder) en in de zijlijn tot en met de tweede graad. Dat wil zeggen geen schoonfamilie, maar wel directe ooms of tantes, kinderen, kleinkinderen, ouders, grootouders, broers of zusters (art. 16 lid 1 jo art 4 wet lid 1 sub b Bopz).
- De voogd, de curator of de mentor van betrokkene (art. 16 lid 1 jo 4 wet lid 1 sub c Bopz).

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de MVV per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling of een verpleeghuis. Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden bijgevoegd:
 - Aanbiedingsbrief.
 - Geneeskundige verklaring (art. 16 Wet Bopz).
 - Behandelplan (art. art. 16 lid 4 wet Bopz jo art. 38 lid 3 Wet Bopz).
 - Aantekeningen behandeling en ziekteverloop (vanaf datum opname bij conversie) (art 16 lid 4 jo art 37a Wet Bopz).
 - Conversiebesluit (alleen indien MVV in aansluiting op VM na conversie).
 - Extract vonnis/arrest (alleen indien MVV in aansluiting op artikel 37 SR plaatsing).
2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt aan de hand van de geneeskundige verklaring of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) ten behoeve van het dossier. De Bopz administratie registreert het Burgerservicenummer (BSN) en de persoonsgegevens van betrokkene, zoals deze zijn opgenomen in het V&J Basisregistratieportaal, handmatig in het Bopz Omnis systeem.
4. De Bopz administratie controleert of voldaan is aan de termijnen.

Toelichting:

Art. 17 lid wet Bopz bepaalt dat de officier zijn verzoek MVV bij de rechtbank moet indienen in de vijfde of zesde week voor het einde van de geldigheidsduur van de lopende machtiging.

Overtreding van deze termijn leidt niet tot problemen. Dient de officier het verzoek te laat in, maar voor de expiratie van de lopende machtiging, dan kan de rechter het verzoek gewoon in behandeling nemen. Indien het verzoek voor de MVV niet tijdig binnen is bij het OM, wordt het verzoek door de Bopz administratie wel ingediend bij de rechtbank. Over de te late indiening wordt de instelling vervolgens geïnformeerd per brief die per mail wordt verzonden. Hierbij wordt expliciet aangegeven dat patiënt - vanaf het verstrijken van de termijn van de voorafgaande VM of MVV- vrijwillig in de instelling verblijft. De instelling dient daarover de patiënt te informeren. Het verzoek wordt dan door de Bopz administratie ingediend als een MVV (ECLI:NL:HR:2013:CA3925), tenzij de duur tussen de expiratedatum van de lopende machtiging en het nieuwe verzoek te lang wordt. dan dient het verzoek te worden ingediend als VM. De MVV wordt bij toewijzing verleend voor ten hoogste één

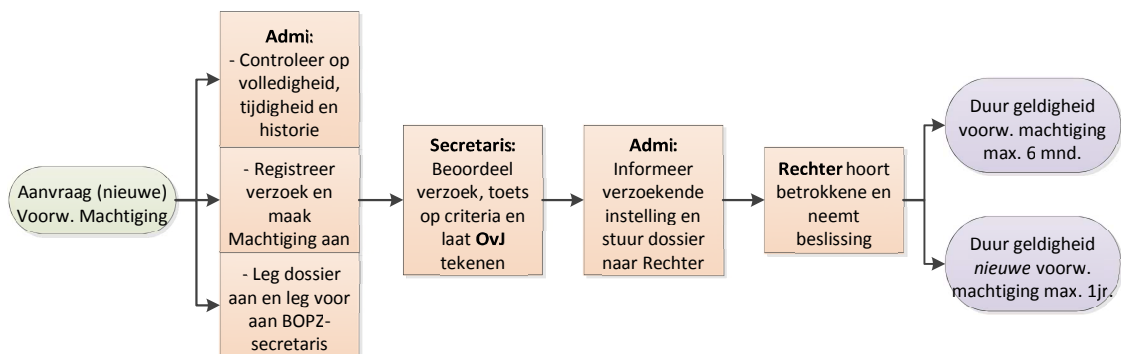
jaar na de dag waarop de lopende machtiging eindigde. De aan de instelling verzonden brief wordt door de Bopz administratie opgeslagen in het digitale OM dossier.

Indien het verzoek een MVV aansluitend aan een opname in een psychiatrisch ziekenhuis op grond van art. 37 Sr betreft, dient aan de hand van het extract vonnis/arrest de ingangsdatum en dus ook de einddatum van de art. 37 Sr bepaald te worden; aan de hand daarvan wordt bepaald of het verzoek MVV tijdig door de instelling wordt verzocht.

5. De volgende gegevens voor de aanvraag van de MVV worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
 - Verzoeker.
 - Instelling verzoek.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Verklarende arts/psychiater.
6. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:
 - Is de geneeskundige verklaring volledig ingevuld? Zo niet, dan neemt de Bopz administratie daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.
 - Is de geneeskundige verklaring ondertekend door de geneesheer-directeur?
Toelichting:
Art. 16 lid 1 wet Bopz bepaalt dat de geneesheer-directeur degene is die bevoegd is de geneeskundige verklaring te ondertekenen; het onderzoek mag uitgevoerd worden door een onafhankelijk psychiater (dat MOET zelfs als de geneesheer-directeur bij de behandeling betrokken is) maar in alle gevallen dient de geneesheer-directeur te ondertekenen.
7. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek MVV in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokkene verblijft.
8. De Bopz administratie voegt het verzoek MVV in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
9. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevantie informatie is bijgevoegd, in het bijzonder in gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals in het geval van dementerenden of mensen die zichzelf verwaarlozen). Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie wordt toegevoegd.

10. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
11. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
12. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegenereerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
13. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

4. Voorwaardelijke en nieuwe voorwaardelijke machtiging (art. 14a t/m 14g wet Bopz)

De voorwaardelijke machtiging is een preventieve maatregel (voor personen van 12 jaar en ouder) (art. 14a lid 1 wet Bopz), die bedoeld is om zo mogelijk gedwongen opname in een instelling te voorkomen. In de voorwaardelijke machtiging staan voorwaarden over de behandeling en/of het gedrag van de cliënt. De betrokkene kan gedwongen opname voorkomen door zich te houden aan de voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het behandelplan dat zowel door de behandelaar als de patiënt(e) ondertekend is. Deze afspraken kunnen bestaan uit regels omtrent het polikliniekbezoek, inname van medicijnen, etc. De voorwaardelijke machtiging kan ook afgegeven worden in aansluiting op een rechterlijke machtiging. Deze machtiging wordt afgegeven voor maximaal zes maanden (art. 14c lid 1 wet BOPZ). Daarna kan evt. een nieuwe voorwaardelijke machtiging (NVWM) wordt verzocht voor de duur van maximaal een jaar (art. 14c lid 2 wet BOPZ). De rechtbank is bij het plannen van de zitting niet gebonden aan enige termijn. Uitzondering daarop, indien het betreft een geconverteerde (N)VWM of wanneer het voorwaardelijk ontslag is ingetrokken, in beide gevallen is patiënt dan weer klinisch opgenomen (zie toelichting bij conversie op p. 29).

Nieuwe voorwaardelijke machtiging (NVWM)

Een NVWM wordt aangevraagd wanneer de patiënt(e) na verloop van de voorgaande voorwaardelijke machtiging nog steeds een gevaar voor zichzelf of voor zijn/haar omgeving is, maar waarbij het niet nodig is dat hij /zij wordt opgenomen wanneer hij/zij bereid is om zich te houden aan de afspraken die tussen de behandelaar en de patiënt(e) gemaakt zijn. Het verzoekschrift wordt ingediend tijdens de zesde of vijfde week voor het einde van de lopende machtiging (art 14c lid 6 wet Bopz). Wanneer de patiënt(e) zich niet houdt aan de voorwaarden, kan de Nieuwe Voorwaardelijke Machtiging zonder tussenkomst van de rechter worden omgezet in een Voorlopige Machtiging. Bij een NVWM is de resterende geldigheidsduur van de VM niet langer dan 6 maanden (art. 14d lid 2 wet Bopz). Het psychiatrisch ziekenhuis moet een afschrift van deze beslissing naar de officier sturen.

Voor wie? (art 14a wet Bopz)

- Personen die gestoord zijn in hun geestvermogens en ouder zijn dan 12 jaar.
- De stoornis doet die persoon gevaar veroorzaken.
- Het gevaar buiten een psychiatrisch ziekenhuis, niet zijnde een zwakzinnigeninrichting of een verpleeginrichting, kan slechts door het stellen en naleven van voorwaarden worden afgewend.
- Een nieuwe voorwaardelijke machtiging wordt slechts verleend indien na het verloop van de lopende machtiging de stoornis van de geestvermogens nog aanwezig zal zijn en deze stoornis ook nog gevaar zal doen veroorzaken en het afwenden van het gevaar een nieuwe voorwaardelijke machtiging vereist (art. 14c lid 3 wet Bopz).

VWM en NVWM, door wie?

- De officier van justitie (art. 14a lid 4 jo 6 lid 2 wet Bopz).
- De echtgenoot of degene die een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft met de patiënt (art. 14 lid 3 jo art 4 wet lid 1 sub a wet Bopz).
- De ouders dan wel een van hen, voor zover zij niet van het gezag zijn ontheven of ontzet, en elk meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn (niet zijnde een ouder) en in de zijlijn tot en met de tweede graad. Dat wil zeggen geen schoonfamilie, maar wel directe ooms of tantes, kinderen, kleinkinderen, ouders, grootouders, broers of zusters (art. 14 lid 3 jo art 4 wet lid 1 sub b wet Bopz).
- De voogd, de curator of de mentor van betrokkene (art. 14 lid 3 jo 4 wet lid 1 sub c wet Bopz).
- De betrokkene zelf (art. 14a lid 3 wet Bopz).

IBS tijdens (nieuwe) voorwaardelijke machtiging

De mogelijkheid bestaat dat er tijdens een lopende (nieuwe) voorwaardelijke machtiging een IBS wordt gelast door de burgemeester. Uit de redactie van art. 14f wet Bopz kan worden afgeleid dat het gevolg daarvan is dat de voorwaardelijke machtiging ophoudt te bestaan.

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de (nieuwe) voorwaardelijke machtiging per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling (een VWM kan niet aangevraagd worden voor mensen die in een verpleeghuis of zwakzinnigeninrichting thuishoren, zie art. 14a lid 2 wet Bopz). Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden bijgevoegd:
 - Aanbiedingsbrief.
 - Geneeskundige verklaring (art. 14a of 14c wet Bopz).

- Behandelplan dat met instemming van de betrokkene door de behandelaar is opgesteld. Het behandelingsplan bevat de therapeutische middelen die zullen worden gebruikt om het gevaar buiten de inrichting af te wenden en de wijze waarop de behandelaar er op zal toezien dat de voorwaarden worden nageleefd (art. 14a lid 5 Wet Bopz). In het behandelingsplan wordt ook aangegeven welk ziekenhuis bereid is om betrokkene op te nemen, wanneer dit nodig blijkt (art. 14a lid 5 Wet Bopz). In het behandelplan wordt ook aangegeven welk ziekenhuis bereid is om betrokkene op te nemen, wanneer dit nodig blijkt (art. 14a lid 5 Wet Bopz).
- Bij een verzoek NVWM: een beschrijving van de geestelijke en lichamelijke toestand van betrokkene, van de op hem toegepast behandeling en de effecten ervan (art. 14c lid 5 Bopz), ondertekend door de verantwoordelijk psychiater (mag niet gemandateerd worden).
- Indien tijdens de looptijd van een klinische machtiging een VWM wordt verzocht, terwijl betrokkene zich reeds met een voorwaardelijk ontslag buiten de instelling bevindt, dient het voorwaardelijk ontslag bij de stukken te worden gevoegd.
- Conversiebesluit (alleen bij een verzoek VWM na geconverteerde (N)VWM).

NB: in BOPZOMNIS zit een speciaal format voor een verzoek VWM na een geconverteerde (N)VWM).

2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt aan de hand van de geneeskundige verklaring of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) ten behoeve van het dossier.
 - De Bopz administratie registreert het Burgerservicenummer (BSN) en de persoonsgegevens van betrokkene, zoals deze zijn opgenomen in het V&J Basisregistratieportaal, handmatig in het Bopz Omnis systeem.
4. De Bopz administratie vraagt – indien nodig - de volgende informatie op ten behoeve van het dossier:
 - Een uittreksel uit het gezagsregister (bedoeld in art. 244 lid 1 BW), of

- Een verklaring van de griffier van de sector kanton van de rechtbank dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat (art. 5 lid 4 Bopz), of
 - Een verklaring uit het curateleregister (art. 5 lid 5 Bopz) of de beschikking waarbij het mentorschap is ingesteld (art. 5 lid 6 Bopz).
5. De Bopz administratie controleert bij een (nieuwe) voorwaardelijke machtiging of voldaan is aan de termijnen.

Toelichting:

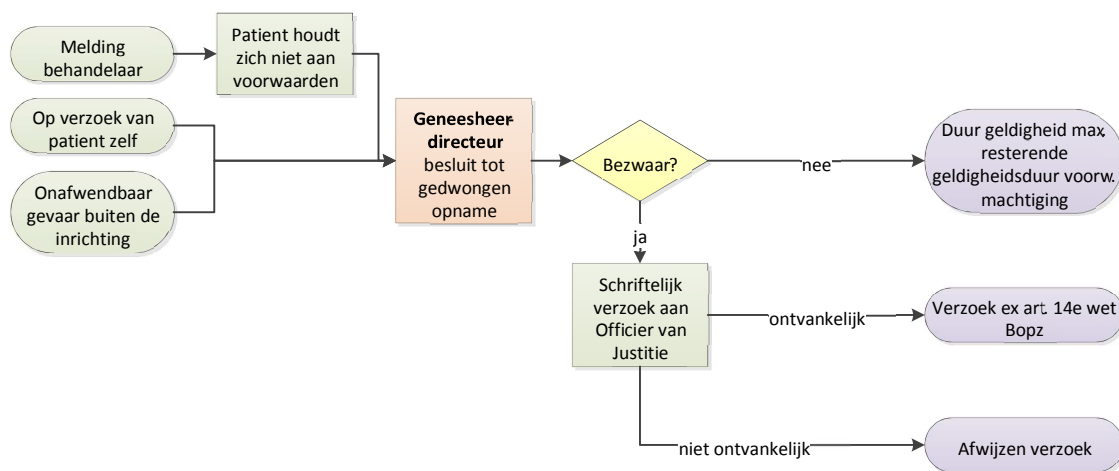
Binnen welke termijn de officier van justitie een verzoekschrift VWM bij de rechtbank in moet dienen en binnen welke termijn de rechtbank hier op moet beslissen, wordt niet in de wet aangegeven. (Let op termijnen bij verzoek na geconverteerde (N)VWM of ingetrokken voorwaardelijk ontslag, dan moet binnen 3 weken na conversie of intrekking een zitting plaatsvinden. Zie toelichting bij conversie). Aangezien het hier om een variant van de voorlopige machtiging gaat, is aannemelijk dat dezelfde termijnen gelden. De officier dient dus zo spoedig mogelijk een verzoekschrift in, waarna de rechter eveneens zo spoedig mogelijk beslist op dit verzoekschrift (art. 9 lid 1 wet BOPZ). Voor de nieuwe voorwaardelijke machtiging geldt dat deze moet worden ingediend voor afloop van de expiratedatum van de voorafgaande voorwaardelijke machtiging.

6. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de (nieuwe) voorwaardelijke machtiging worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
- Verzoeker.
 - Instelling verzoek.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Verklarende arts/psychiater.
 - Wel/geen verblijf in psychiatrisch ziekenhuis (altijd op nee bij (nieuwe) voorwaardelijke machtiging).
7. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:
- Is de geneeskundige verklaring volledig ingevuld? Zo niet, dan neemt de Bopz administratie daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.
 - Is de geneeskundige verklaring ondertekend door een onafhankelijk psychiater?
8. De Bopz secretaris checkt de vereisten voor het behandelplan:
- In het behandelplan dienen de voorwaarden te staan waaraan de patiënt(e) zich moet houden.
 - Het behandelplan moet vermelden op welke wijze de behandelaar er op toeziet dat het gevaar buiten de inrichting wordt afgewend.
 - In het behandelplan dient te staan welk ziekenhuis de patiënt(e) opneemt bij het niet nakomen van de voorwaarden.

- Het behandelplan dient ondertekend te zijn door de behandelaar EN de patiënt(e).
 - NB. Wanneer de patiënt(e) niet wil tekenen, kan er toch een verzoek ingediend worden. De behandelaar dient dan aan te geven op welke grond hij tot het oordeel komt dat redelijkerwijs is aan te nemen dat betrokkene de voorwaarden zal naleven (art. 14a lid 5 Bopz). In dat geval moet de rechter toetsen of de nieuwe voorwaardelijke machtiging afgegeven kan worden.
9. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek (nieuwe) voorwaardelijke machtiging in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokken verblijft.
 10. De Bopz administratie voegt het verzoek in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
 11. De Bopz administratie maakt een nieuw digitaal dossiermapje aan of indien er al een bestaand digitaal dossiermapje van patiënt is, worden het verzoek inclusief bijlagen in het mapje opgeslagen.
 12. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevantie informatie is bijgevoegd, in het bijzonder in gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals in het geval van dementerenden of mensen die zichzelf verwaarlozen). Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie wordt toegevoegd.
 13. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
 14. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
 15. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegenereerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.

16. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

Conversie

Indien a) buiten de inrichting het gevaar niet langer kan worden afgewend door naleving van de voorwaarden, b) wanneer betrokkene de voorwaarden niet naleeft of c) op verzoek van betrokken kan betrokkene (gedwongen) worden opgenomen zonder tussenkomst van een rechter. In geval a) is de geneesheer-directeur verplicht betrokkene op te nemen, in de gevallen b) en c) kan de geneesheer-directeur de betrokkene opnemen. Behoudens geval c), opneming op eigen verzoek betrokkene, geldt de voorwaardelijke machtiging vanaf de beslissing van de geneesheer-directeur als een voorlopige machtiging. Dit wordt conversie genoemd (art 14d wet Bopz).

Wanneer de patiënt(e) zich niet houdt aan de voorwaarden, kan de voorwaardelijke machtiging zonder tussenkomst van de rechter worden omgezet in een voorlopige machtiging. Dit wordt conversie genoemd (art. 14d wet Bopz). Het verblijf buiten het ziekenhuis kan worden omgezet in een gedwongen opneming als:

- a. betrokkene de voorwaarden niet naleeft;
- b. betrokkene zelf vraagt om opgenomen te worden;
- c. het gevaar, ondanks naleving van de voorwaarden, niet langer buiten de inrichting kan worden afgewend.

In de gevallen a en b kan de geneesheer-directeur betrokkene doen opnemen. In geval c) is de geneesheer-directeur verplicht betrokkene te doen opnemen (art. 14d lid 1 eerste en tweede volzin Wet Bopz).

De geneesheer-directeur kan zelfstandig tot opneming overgaan (op aangeven van de behandelaars) of op verzoek van betrokkene of de in artikel 4 Wet BOPZ genoemde personen.

In alle gevallen zal de geneesheer-directeur, voordat hij tot opneming overgaat, zich op de hoogte stellen van de actuele geestelijke gezondheidstoestand van de patiënt (art. 14d lid 1 wet Bopz. Dit wordt wel de Varbanov-toetsing genoemd. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijk psychiater. Als patiënt bezwaar maakt tegen de opname, kan ingevolge art 14e wet BOPZ de opnamebeslissing aan de rechter worden voorgelegd en dan zal aangetoond moeten worden dat de Varbanov-toetsing heeft plaatsgevonden).

De gedwongen opneming die hier op volgt, duurt niet langer dan de resterende geldigheidsduur van de voorwaardelijke machtiging (art. 14 d lid 2 wet Bopz). De geldigheidsduur blijft dan hetzelfde; betreft het een NVWM dan is de resterende geldigheidsduur van de VM niet langer dan 6 maanden (art. 14d lid 2 wet Bopz). Het psychiatrisch ziekenhuis moet een afschrift van deze beslissing naar de officier sturen (art. 14d lid 5 wet Bopz). De Bopz administratie voegt de conversiebeslissing toe bij het opvolgend verzoek.

NB: De geneesheer-directeur kan een besluit tot conversie (als bedoeld in art. 14d lid 1 Wet Bopz) niet alleen nemen gedurende de geldigheidsduur van de voorwaardelijke machtiging, maar ook nog daarna gedurende een termijn van vier weken na afloop van deze geldigheidsduur, mits vóór het verstrijken van de voorwaardelijke machtiging een verzoek is ingediend tot het verlenen van een aansluitende rechterlijke machtiging (zie HR 25 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:1040 en ECLI:NL:HR:2013:1039). Beleid rechtbank Amsterdam: Deze vier weken termijn geldt ook voor het intrekken van het voorwaardelijk ontslag (art 47 wet BOPZ) als een verzoek VWM is ingediend binnen de looptijd van een klinische machtiging. Ingevolge art. 14a lid 4 jo art. 9 wet Bopz zal de rechtbank binnen 3 weken na de intrekking van het voorwaardelijk ontslag of de conversie de zitting moeten houden. Aangezien een VWM op dat moment eigenlijk niet meer het juiste verzoek is, kan de instelling met spoed alsnog een machtiging voortgezet verblijf verzoeken, maar in ieder geval binnen 3 weken na de intrekking van het voorwaardelijk ontslag of conversie, want voor die datum dient de zitting plaats te vinden (art. 14a lid 4 jo art 9 wet Bopz) (Dit vereist dus oplettendheid van instelling, OM en rechtbank).

Wie bezwaar heeft tegen de beslissing van de geneesheer-directeur om betrokkene op te nemen, kan de officier van justitie schriftelijk verzoeken om de zaak aan de rechter voor te leggen. De officier van justitie is verplicht om aan dit verzoek gehoor te geven, tenzij hij de verzoeker kennelijk niet ontvankelijk acht of wanneer dat betrokkene de afgelopen vier maanden al (tevergeefs) een verzoek heeft ingediend en de omstandigheden sindsdien niet zijn gewijzigd (art. 14e lid 1 jo. 49 lid 6 wet Bopz). Voor de procedure kan worden

verwezen naar de procedure met betrekking tot het verzoek rechterlijke beslissing op ontslag ex art. 48 wet Bopz.

Heeft men bezwaar tegen de beslissing van de geneesheer-directeur om betrokkene niet op te nemen, dan staat de gang naar de rechter niet open. De enige mogelijkheid is dan om een gewone voorlopige machtiging aan te vragen.

5. Rechterlijke machtiging op eigen verzoek (art. 32 t/m 34 wet Bopz)

Algemeen

De rechterlijke machtiging op eigen verzoek kan geschikt zijn als iemand van zichzelf weet dat hij een vrijwillige opname niet volhoudt, terwijl hij wel behandeling in een instelling nodig heeft. Met een rechterlijke machtiging op eigen verzoek mogen de hulpverleners van de instelling de patiënt tegenhouden als hij/zij weg wil gaan. Zo wordt hij dus gedwongen om in de instelling te blijven en kan hij de behandeling afmaken.

Vaak is een verslaving de reden om een rechterlijke machtiging op eigen verzoek aan te vragen.

Bij een RM op eigen verzoek moet er sprake zijn van een psychische stoornis of verslavingsproblematiek, en van gevaar. Het gevaar hoeft geen gevolg te zijn van de psychische ziekte. Dit is een verschil met een gewone RM.⁴

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de rechterlijke machtiging op eigen verzoek per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling of een verpleeghuis. Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden gevoegd:
 - Het verzoek van de betrokkene met daarin de naam van het psychiatrisch ziekenhuis waar opname of verder verblijf wordt verzocht.
 - Geneeskundige verklaring.
 - Behandelingsplan (art. 33 wet Bopz).
2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt aan de hand van de geneeskundige verklaring of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.

⁴ <https://www.dwangindezorg.nl/procedures/gedwongen-opname-voorkomen-zelf-beinvloeden/rechterlijkemachtiging-op-eigen-verzoek/wat-is-een-rm-op-eigen-verzoek>

- Zo nee, de Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) ten behoeve van het dossier. De Bopz administratie registreert het Burgerservicenummer (BSN) en de persoonsgegevens van betrokkene, zoals deze zijn opgenomen in het V&J Basisregistratieportaal, handmatig in het Bopz Omnis systeem.

4. De Bopz administratie controleert of voldaan is aan de termijnen.

Toelichting:

Het behandelingsplan moet ten hoogste zeven dagen voor het verzoek van betrokkene aan de officier zijn opgemaakt en door de psychiater zijn ondertekend (art. 33 lid 4 en 5 wet Bopz). Het plan moet ook door de betrokkene zijn ondertekend.

5. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de rechterlijke machtiging op eigen verzoek worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:

- Verzoeker
- Instelling verzoek
- Datum geneeskundige verklaring
- Verklarende arts/psychiater
- Instelling (is het opnemend psychiatrische ziekenhuis)

6. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:

- Is de geneeskundige verklaring volledig ingevuld? Zo niet, dan neemt de Bopz administratie daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.
- Is de geneeskundige verklaring ondertekend door de psychiater die ook het behandelingsplan heeft opgemaakt en die verbonden is aan het ziekenhuis was betrokkene wil worden opgenomen?
- Het behandelingsplan moet zijn opgemaakt door de psychiater die ook de geneeskundige verklaring heeft opgemaakt en dient door deze psychiater en door betrokkenen te worden ondertekend (art. 33 wet Bopz).

7. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek rechterlijke machtiging op eigen verzoek in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokken verblijft.

8. De Bopz administratie voegt het verzoek in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
9. De Bopz administratie maakt een nieuw digitaal dossiermapje aan of indien er al een bestaand digitaal dossiermapje van patiënt is, wordt het verzoek inclusief bijlagen in het mapje opgeslagen.
10. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevante informatie is bijgevoegd. Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie wordt toegevoegd.
11. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek door de Bopz administratie ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
12. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
13. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegenereerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
14. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

6. Zelfbindingsmachtiging (art. 34a t/m 34p wet Bopz)

Een zelfbindingsmachtiging wil zeggen dat een rechter beslist dat de patiënt zich moet houden aan zijn zelfbindingsverklaring. Een zelfbindingsverklaring is een schriftelijke verklaring waarin een patiënt vastlegt hoe men in toekomstige situaties moet handelen als hij/zij bijv. weer psychotisch wordt en op dat moment behandeling en/of opname in een psychiatrisch ziekenhuis (niet zijnde een verpleeginrichting of een zwakzinnigeninrichting art. 34a wet Bopz) weigert.

Het komt voor dat een patiënt volgens de zelfbindingsverklaring opgenomen moet worden, maar dat hij toch weigert als het aan de orde is. De rechter kan de zelfbindingsverklaring dan omzetten in een zelfbindingsmachtiging. De cliënt wordt dan gedwongen opgenomen in een instelling en behandeld zoals in de zelfbindingsverklaring staat (art. 34f wet Bopz). In tegenstelling tot de rechterlijke machtiging op eigen verzoek is patiënt nog niet opgenomen, maar wordt opgenomen als de omstandigheden zich voordoen zoals opgenomen in de zelfbindingsverklaring (art. 34b wet Bopz).

Er zijn twee soorten zelfbindingsverklaringen, de zelfbindingsverklaring strekkend tot opname, verblijf en behandeling (art. 34a wet Bopz) en de zelfbindingsverklaring strekkend tot behandeling (art. 34p wet Bopz). Een zelfbindingsmachtiging is alleen aan de orde wanneer iemand een zelfbindingsverklaring tot opname, verblijf en behandeling heeft.

Verschillen met de andere Bopz-machtigingen:

- Het gevaarscriterium speelt geen rol. Niet het gevaarselement, maar de wensen van de betrokkene omtrent opname en behandeling vormen de grond tot opname.
- Het doel van een zelfbindingsverklaring als onderdeel van de behandeling is in de eerste plaats de stoornis te verminderen, het lijden te verminderen en sociale teloorgang te voorkomen; daarbij is het streven dat de patiënt weer wilsbekwaam wordt ter zake van een behandeling, opdat hij zo snel mogelijk zelf opnieuw tot behandeling bereid zal zijn. Bij alle andere vormen van dwangopnames c.q. – behandeling, is het hoofddoel het afwenden van gevaar.
- Ontstaat er gevaar, doordat patiënt weigert een andere dan vooraf overeengekomen behandeling te ondergaan, dan zullen de behandelaars een IBS of een voorlopige machtiging moeten aanvragen. Wordt die inbewaringstelling of voorlopige machtiging verleend, dan vervalt daarmee de zelfbindingsmachtiging.

De regeling is bedoeld voor:

- Patiënten die lijden aan chronische psychiatrische stoornissen, waarbij periodes waarin deze patiënten nagenoeg vrij zijn van symptomen zich afwisselen met periodes van ziekte.
- Patiënten die in staat zijn om hun wil t.a.v. de behandeling te bepalen (art. 34a lid 1 wet Bopz) (dus patiënten die wilsbekwaam zijn op het moment dat ze een zelfbindingsverklaring opstellen (en derhalve niet behoren tot de categorie verstandelijk gehandicapten en psychogeriatrische patiënten).
- Tenminste 16 jaar oud zijn.

Een zelfbindingsmachtiging kan worden aangevraagd door (art. 34g wet Bopz):

- De psychiater met wie de patiënt de zelfbindingsverklaring heeft opgesteld (art. 34b wet BOPZ) of indien betrokkene een andere behandelaar heeft, deze behandelaar.

- De door patiënt aangewezen persoon of personen die een afschrift hebben gekregen van de verklaring.

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt de aanvraag voor de zelfbindingsmachtiging per mail (of per post) rechtsreeks van de instelling. Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden gevoegd (art. 34h wet Bopz):
 - Een schriftelijk verzoek tot het verlenen van een zelfbindingsmachtiging.
 - De zelfbindingsverklaring (art. 34d wet Bopz).
 - De geneeskundige verklaring omtrent de wilsbekwaamheid en het nut van de behandeling (art. 34c lid 1 wet Bopz).
 - Een verklaring van een niet bij de behandeling betrokken psychiater die betrokkene kort tevoren heeft onderzocht en waaruit blijkt dat de in de zelfbindingsverklaring omstandigheden zich voordoen (art. 34h lid 1 wet Bopz).
 - Indien betrokkene minderjarig is een uittreksel uit het gezagsregister of een verklaring van de griffier van de rechtbank dat dit register geen gegevens over de minderjarige bevat (art. 34h lid 2 jo 5 lid 4 wet Bopz).
2. De Bopz administratie slaat ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen en checkt of betrokkene voorkomt in het systeem Bopz Omnis.
 - De Bopz administratie checkt of de opgegeven personalia in de aanvraag overeenkomen met de oude gegevens in het Bopz Omnis systeem.
 - Zo ja, het Bopz Omnis systeem neemt de oude gegevens over bij het invoeren.
 - Zo nee, de Bopz administratie checkt in het V&J Basisregistratieportaal of de in de aanvraag opgegeven personalia overeenkomen met de Basisregistratie Personen. De registratie van betrokkene in het V&J Basisregistratieportaal wordt geprint (1x) ten behoeve van het dossier. De Bopz administratie registreert het Burgerservicenummer (BSN) en de persoonsgegevens van betrokkene, zoals deze zijn opgenomen in het V&J Basisregistratieportaal, handmatig in het Bopz Omnis systeem.
4. De BOPZ administratie controleert of voldaan is aan de termijnen.

Toelichting:

De zelfbindingsverklaring heeft een geldigheidsduur van één jaar en kan telkens voor een zelfde periode worden verlengd (art. 34e wet Bopz).

De rechter beslist zo spoedig mogelijk, in elk geval binnen vijf dagen na indiening van het verzoek door de officier van justitie (art. 34k wet Bopz).

De zelfbindingsmachtiging heeft een geldigheidsduur van ten hoogste de in de verklaring vastgelegde duur van de behandeling (art. 34l wet Bopz). Deze is nooit langer dan zes weken (art. 34b lid 1 sub c wet Bopz).

De zelfbindingsmachtiging vervalt indien t.a.v. betrokkene een IBS is gelast of een voorlopige machtiging is verleend (art. 34l lid 4 wet Bopz).

LET OP: het verzoek van de officier moet ingediend worden binnen de termijn dat de 34b/dverklaring geldig is en op een zodanige datum dat de rechtbank ook nog binnen genoemde termijn kan beslissen (art 34l lid 3 en 4, 34o wet Bopz).

5. De volgende gegevens voor de aanvraag voor de zelfbindingsmachtiging worden door de Bopz administratie handmatig ingevoerd in het Bopz Omnis systeem:
 - Verzoeker.
 - Datum geneeskundige verklaring.
 - Verklarende psychiater.
 - Aanvragende instelling (is het opnemend psychiatrische ziekenhuis).
6. De Bopz administratie controleert de volgende gegevens bij het invoeren van de gegevens in het Bopz Omnis systeem:
 - Is de zelfbindingsverklaring (ar. 34 b jo art 34d wet Bopz) aanwezig en is deze ondertekend door betrokkene, de psychiater verbonden aan het ziekenhuis (art. 34b wet Bopz) en de onafhankelijke psychiater (art. 34c wet Bopz);
 - Is de geneeskundige verklaring omtrent de wilsbekwaamheid en het nut van de behandeling aanwezig en ondertekend door een psychiater die niet betrokken is bij de behandeling (art. 34c lid 1 Wet Bopz);
 - Is er een verklaring van een niet bij de behandeling betrokken psychiater die betrokkene kort tevoren heeft onderzocht en waaruit blijkt dat de in de zelfbindingsverklaring omstandigheden zich voordoen (art. 34h lid 1 Wet Bopz).
7. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek zelfbindingsmachtiging in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de opnemende instelling in te voeren en de betreffende afdeling waar betrokkene verblijft.
8. De Bopz administratie voegt het verzoek in het bestaande digitale OM-dossiermapje van patiënt.
9. De Bopz administratie maakt een nieuw digitaal dossiermapje aan of indien er al een bestaand digitaal dossiermapje van patiënt is, worden het verzoek inclusief bijlagen in het mapje opgeslagen.
10. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek en toetst of aan de

Bopz criteria is voldaan. Zo niet, dan neemt de Bopz secretaris daarover contact op met de aanvrager van het verzoek.

11. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek ingescand en opgeslagen in het digitale dossier. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek, toetst of aan de Bopz criteria is voldaan en of alle relevante informatie is bijgevoegd. Zo niet, dan draagt de BOPZ secretaris er zorg voor dat alle relevante informatie wordt toegevoegd.
12. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
13. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegenereerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
14. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

7. Verzoek rechterlijke beslissing ontslag/verlof (art. 45 t/m 49 wet Bopz)

Wanneer een patiënt(e) is opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis en hij/zij is het hier niet mee eens, dan kan er een verzoek tot (voorwaardelijk) ontslag gedaan worden. De patiënt(e) doet eerst een verzoek tot (voorwaardelijk) ontslag bij de geneesheer-directeur van het psychiatrische ziekenhuis waar hij verblijft. Wanneer de geneesheer-directeur het met het verzoek eens is, dan kan de patiënt(e) gaan.

Ingeval van een afwijzende beslissing op het (voorwaardelijk) ontslagverzoek van patiënt(e) door de geneesheer directeur kan betrokkene de officier verzoeken een verzoekschrift voor beoordeling door de rechter in te dienen (art. 49 lid 3 Wet Bopz). De officier zal het verzoek in de vorm van een verzoekschrift aan de rechtbank voorleggen, tenzij betrokkene in de afgelopen vier maanden al eens een ontslagverzoek aan de rechter heeft voorgelegd en er sindsdien geen verandering in de toestand van betrokkene is gekomen (art. 49 lid 6 Wet Bopz). Voor het indienen van het verzoekschrift geldt geen

termijn: de officier moet het ontslagverzoek zo spoedig mogelijk doorsturen naar de rechter (art. 49 lid 5 Wet Bopz). Ook kan de patiënt de beslissing van de geneesheerdirecteur tot intrekking van het voorwaardelijk ontslag of verlof via de officier van justitie aan de rechter voorleggen (art. 47 lid 3 en art 46 lid 2 wet BOPZ).

Wie kunnen verzoeken (art. 49 lid 1 jo 49 lid 3 wet Bopz):

- De patiënt.
- Alle personen, die genoemd zijn in art. 4 als degenen, die een rechterlijke machtiging.
- De inspecteur voor de gezondheidszorg.
- De officier van justitie.

Procedure

1. De Bopz administratie ontvangt het verzoek voor een rechterlijke beslissing op het ontslagverzoek per mail (of per post) (meestal via de instelling en soms van de advocaat). Bij deze mail of brief zijn de volgende bescheiden gevoegd:
 - Het verzoek aan de officier van justitie voor een rechterlijke beslissing.
 - (Voorwaardelijk) ontslagverzoek van de patiënt(e) aan de geneesheerdirecteur.
 - De beslissing tot intrekking van het voorwaardelijk ontslag.
 - Beslissing van de geneesheer-directeur.*(Als de geneesheer-directeur niet binnen 2 weken na ontvangst van het ontslagverzoek heeft gereageerd, kan dit als een afwijzing beschouwd worden (zie art. 49, lid 2 wet Bopz)).*
2. De Bopz administratie slaat de ontvangen bescheiden (1x) op in het digitale dossier.
3. De Bopz administratie slaat het verzoek voor een rechterlijke beslissing op het ontslagverzoek (1x) op in Bopz Omnis en in het digitale OM-dossier.
4. De Bopz administratie voegt het verzoek voor een rechterlijke beslissing op het ontslagverzoek in het bestaande digitale dossiermapje van patiënt.
5. De Bopz administratie legt het verzoek (inclusief bijlagen) ter beoordeling voor aan de Bopz secretaris.
6. De Bopz secretaris beoordeelt het verzoek. Er behoeft geen gevolg gegeven te worden aan het verzoek, indien verzoeker kennelijk niet-ontvankelijk wordt geacht, dan wel indien tijdens de vier maanden, voorafgaande aan het verzoek, reeds een verzoek is ingediend bij de rechter en uit het nieuwe verzoek niet blijkt van nieuwe feiten. (art 49 lid 6 wet Bopz). Of indien het verzoek afkomstig is van een ander dan patiënt (dan dient patiënt gehoord te worden door de officier van justitie) en de patiënt bezwaar heeft tegen het uitlokken van een rechterlijke beslissing (art 49 lid 7

wet Bopz). Een verzoek vervalt als met betrekking tot dezelfde patiënt een verzoek tot het verlenen van een machtiging voortgezet verblijf is ingediend bij de rechtbank.

7. De Bopz parketsecretaris legt het verzoek ter ondertekening voor aan de Bopz officier. Na ondertekening wordt het verzoek ingescand en opgeslagen in het digitale dossier.
8. De Bopz administratie stuurt de digitale stukken per mail naar de rechtbank. De verzonden mail wordt ter bevestiging van verzending in het digitale OM-dossier gevoegd.
9. De Bopz administratie verzendt een brief per mail aan de verzoekende instelling dat het verzoek is ingediend bij de rechtbank. De administratief medewerker ondertekent deze brief zelf. Deze brief wordt door Bopz Omnis automatisch gegeneerd bij het aanmaken van het verzoek en wordt na ondertekening door de Bopz administratie ingescand ten behoeve van het digitale dossier.
10. De Bopz administratie ontvangt dagelijks digitaal per mail van de rechtbank de afgegeven Bopz beschikkingen. De Bopz administratie slaat de beschikking op in het digitale OM-dossier. De Bopz administratie registreert in Bopz Omnis de datum van deze beschikkingen en de einddatum van de afgegeven machtiging.

8. Verzoek intrekken

Het komt wel eens voor dat het psychiatrisch ziekenhuis waar betrokkene verblijft een bij de rechtbank ingediend verzoek, dat onder de rechter is, wil laten intrekken, omdat niet meer wordt voldaan aan de in de Bopz geldende criteria. De Bopz administratie ontvangt daartoe een verzoek van de instelling via de mail of via de post.

1. De Bopz administratie zoekt het verzoek op in het Bopz Omnis systeem en voert bij de optie 'beslissingen' de status "ingetrokken" in.
2. Na het registreren van de gegevens in Bopz Omnis, genereert het systeem zelf een verzoek intrekking in Word. In dit verzoek worden de geregistreerde gegevens automatisch overgenomen. De Bopz administratie dient nog wel handmatig de reden in te vullen van de intrekking.
3. De Bopz administratie ontvangt geen beschikking of bevestiging van de rechtbank op een verzoek intrekking. De Bopz administratie slaat het verzoek intrekking op in het digitale dossier.

9. Officier op Bopz zitting

Het Bopz-traject is een civielrechtelijk traject, waarin de officier van justitie een formele procespartij is. Het is een bewuste keuze van de wetgever geweest om de officier van justitie niet verplicht bij de behandeling van de verzoeken aanwezig te laten zijn (zie art. 8 van de wet Bopz). Als gevolg van voormelde heeft de wetgever ook geen wettelijke beschrijving gegeven van enige taak en/of bevoegdheid van de officier van justitie gedurende de Bopz-zitting. Dat de officier van justitie niet aanwezig is bij de Bopz-zitting is dan ook in beginsel het uitgangspunt.

De officier van justitie zal echter - gelet op het belang van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde - op grond van de voorliggende feiten en omstandigheden alsmede op basis van een eventuele bespreking tijdens een casusoverleg, beoordelen of het nodig is dat hij toch ter zitting zal verschijnen om het door het openbaar ministerie ingediende verzoek toe te lichten. Een voorstel voor de beslissing om wel/niet naar de Bopz zitting te gaan, wordt gedaan door de Bopz secretaris bij het beoordelen van de verzoeken en wordt aan de officier voorgelegd. Het gaat dan in ieder geval om de volgende gevallen:

- De officier van justitie heeft voorlopige hechtenis gevorderd en deze zal door de rechter worden opgeheven of geschorst (na een oordeel van de rechter-commissaris of raadkamer dat het Bopz-traject verkend moet worden) dan wel deze voorlopige hechtenis loopt af en de officier van justitie meent (gelet op hetgeen hem uit het strafdossier is gebleken) dat de persoon van de verdachte (die zorg nodig heeft) en de bescherming van de maatschappij met zich meebrengt dat een Bopz-verzoek moet worden ingediend.
- In het kader van de strafvervolgning is wel sprake van signalen van gevaar voor de samenleving, maar verdachte weigert mee te werken aan NIFP – of PBC – rapportage en dientengevolge kan geen forensisch zorgkader en/of maatregelen en/of lange vrijheidsstraf volgen. Het openbaar ministerie (of de penitentiaire inrichting waar verdachte op dat moment verblijft) kan dan via het NIFP een beoordeling door een onafhankelijk psychiater entameren ten behoeve van de eventuele aanvraag voor een rechterlijke machtiging of IBS bij de rechtbank.
- Er heeft zich geen strafbaar feit voorgedaan maar uit het casusoverleg waaraan het OM heeft deelgenomen, of uit andere signalen die bij het OM bekend zijn (zoals een brief aan het OM van de familie van de betrokkene), is naar voren gekomen dat de aanwezigheid van de officier op de zitting gewenst is, gezien de kans op ernstig gevaar voor de samenleving.

Daarnaast is de officier op de zitting aanwezig indien en voor zover de officier of de rechter dit nodig acht. De officier van justitie heeft hierin uiteindelijk de beslissende stem.

10. Verzoek inzetten Bopz traject op initiatief van zaaksofficier gedurende lopende strafzaak

Het kan voorkomen dat een officier van justitie gebeld wordt door de politie over de vraag wat te doen met een persoon die in de politiecel zit met psychische problemen die tevens een (licht) strafbaar feit heeft gepleegd, maar die strafrechtelijk gezien niet langer kan worden vastgehouden maar die wél in een zorgtraject moet worden gebracht. En Bopz traject kan dan dienen als 'vangnet'.

In dat geval kan de politie proces-verbaal opmaken van het strafbare feit én kan door de politie of de forensisch arts contact gelegd worden met de crisisdienst teneinde het traject van de RM op te starten. In dat geval komt er een onafhankelijk psychiater op het politiebureau om de verdachte te beoordelen teneinde te bezien of er een geneeskundige verklaring kan worden opgesteld voor de aanvraag van een RM en - in geval van spoed (bij direct dreigend gevaar) - voor de aanvraag van een last tot inbewaringstelling. De burgemeester is degene die deze inbewaringstelling gelast.

NB. Mocht de officier beslissen tot voorgeleiding in het strafrechtelijk traject, weet dan dat een reeds lopende RM niet eindigt doordat betrokkene in voorlopige hechtenis wordt genomen. Zie HR 25-10-2013, ECLI:NL:HR:2013:1038.

Het kan natuurlijk ook voorkomen dat in het strafrechtelijke traject de voorlopige hechtenis wordt opgeheven of geschorst. Het kan ook voorkomen dat de RC of raadkamer zich hardop afvraagt of het Bopz traject niet een meer geëigend traject is voor deze verdachte, en opdracht geeft om de mogelijkheden voor dit traject te onderzoeken. In zo'n geval kan via de Bopz officier of de Bopz administratie van het arrondissementsparket een RM op grond van de wet Bopz worden verzocht. Wat moet er dan gebeuren?

1. Check bij de Bopz administratie of bij de Bopz officier of verdachte al bekend is binnen de Bopz.
2. Indien verdachte geen lopende machtiging heeft, kan eventueel worden verzocht om de verdachte te laten beoordelen door een onafhankelijk psychiater ten behoeve van de aanvraag van een RM op grond van de wet Bopz. Hiervoor moet de officier het formulier "verzoek beoordeling ten behoeven van aanvraag RM" invullen en de daarin verzochte informatie bijvoegen. Dit formulier is te vinden op JKS.
3. De psychiater beoordeelt de verdachte op locatie. Indien de onafhankelijk psychiater tot het oordeel komt dat verdachte voldoet aan de criteria voor de aanvraag van een rechterlijke machtiging, stelt hij een zgn. geneeskundige verklaring op en stuurt deze naar de Bopz administratie van het arrondissementsparket.
4. De BOPZ officier dient na ontvangst van de geneeskundige verklaring van de psychiater een verzoek in voor een RM bij de rechtbank. De RM kan worden

aangevraagd onder de opschortende voorwaarde dat de voorlopige hechtenis feitelijk wordt beëindigd of geschorst.

5. De rechtbank ontvangt het verzoek en plant een Bopz zitting, waarbij de betrokkene wordt gehoord. De rechtbank doet dan doorgaans direct uitspraak.
6. Als de rechtbank een RM verleent, dan moet deze binnen twee weken ten uitvoer worden gelegd, op straffe van verval van de machtiging.
Kortom: de betrokkene moet dus binnen twee weken gedwongen zijn opgenomen!
Gebeurt dit niet, dan kan de officier van justitie op basis van art. 10 wet Bopz een last afgeven.

Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar de handleiding “Een persoon met een psychische stoornis pleegt een strafbaar feit wat nu?”. Deze is te vinden op JKS.

NB: Een strafrechtelijke veroordeling heeft voorrang boven de civielrechtelijke RM (HR 1210-2004, BJ 2005,2). Dus in beginsel zal betrokkene eerst de strafrechtelijke detentie moeten uitzitten, ook al loopt er een RM.